

арбанашким поглаварима. Карло Роберт одузе му један део мачванске баније, а Павле, гроф брибирски, неке земље у Босни. Остале савезнике тим је лакше свладао Милутин, што се мађарски краљ због унутрашњих немира мораде вратити својој кући.

Милутин је умро 1321. године баш кад се спремао, да се умеша у распру између старијег и млађег Андроника. Милутин је умро 29. октобра 1320. године јер је Стеван 1321. године лицем на Богојављење (6. јануара) венчан за краља у Неродимљу.

Ма да је у потоње доба српска држава претрпела губитке, опет је много већи простор захватала после Милутинове смрти, него што је имала, кад је Драгутин одступио.

Милутин је често и дуго ратовао; али, као што смо видели умео је у многим случајевима да пренесе бојиште на непријатељско земљиште. И с тога се становништво Србије непрестано множило и све је више у богатству и благостању напредовало. Милутин није заборавио ни на цркву, на ову најмоћнију потпору српских владалаца. Многе је цркве и манастире подизао и богато их даривао, и то не само у Србији, но и ван њезиних граница, а на име у Солуну, на Атонској Гори, па и у Јерусалиму. Истина је, да су ове задужбине већином поникле из прорачуна, да задобије грчко свештенство, а тиме поравна пут замишљеном уједињењу; но при свем том српски хроничари с највећом хвалом помињу побожнога и дарежљивог краља Милутина.

При смрти Милутиновој, као што смо већ. поменули, живео је само још један законити мушки потомак лозе Немањића, син краља Драгутина, по имену Владислав. Али су опет земаљски великаши, јамачно утицајем свештенства, подигли на престо незаконитог Стевана. Та оданост према Стевану биће да је поникла, што је Владислав био дуго затворен, и што је по том живео у далеком Срему, те је готово и непознат био у својој отаџбини. Међутим су већ и за то сматрали Стевана као природнога наследника престола, што му је Милутин уступио у део Зету, као дедовину Немањића. Али је Стеван још више задобио љубав српскога народа, тога ревносног чувара своје народне самосталиости, тиме, што се противио тежњи свога оца, кад је овај хтео да уједини Грчку и Србију; те тако рећи, у исто се време у одбрану народних интереса, ма и безуспешно, с оружјем у руци подигао беше на својега оца.

Стеван Урош 3, Слепи, није сасвим изгубио свој вид, шта више, док се бавио у Византији, готово се сасвим излечио. Он је познат у историји поглавито по имену Дечански, а то је име задобио од оне дивне цркве, коју је у Дечанима подигао. Одмах у почетку своје владе имао је да се бори са двојицом, који су огласили право на престо. Један од ових беше његов млађи брат Константин, као и он ванбрачни син Милутинов, а други Владислав. Стеван их је победио и обојица су у боју погинула.

Пошто је своје господарство утврдио у својој држави, Стеван је, по примеру свога оца, одмах обратио пажњу своју на спољне послове. У Босни Карло Роберт беше утврдио ауторитет мађарске круне, и ову је област поклатио Котромановићима. Стеван је зазирао од краља мађарског, и с тога се обратио папи, па је и он, по примеру својих предака, уверавао папу, да ће примити и ширити католичку веру. Али чим је приметио, да се од Карла Роберта нема ничега бојати, јер онога друге бриге беху обузеле, прекинуо је преговоре с Римом.